

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กฎหมายฟื้นฟูกิจการได้รับการบัญญัติขึ้นเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้มละลายหรือประสบปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินแต่ยังมีศักยภาพที่จะดำเนินกิจการต่อไปได้ ไม่ให้ต้องล้มละลายไป เพราะหากลูกหนี้เหล่านั้นต้องล้มละลายไปจะส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเจ้าหนี้หรือคู่ค้าของลูกหนี้ต้องประสบต่อภาวะหนี้สูญจนอาจถึงขั้นล้มละลายเป็นลูกโซ่ หรือปัญหาความเสียหายเนื่องจากการต้องนำสินทรัพย์ของกิจการออกขายแบบแยกชิ้น (piece meal) เพื่อนำมาแบ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย ซึ่งโดยปกติแล้วจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนน้อยกว่าการที่ลูกหนี้จะประกอบกิจการต่อไป (going concern) แล้วนำรายได้จากการประกอบกิจการมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ตลอดจนอาจส่งผลกระทบต่อจิตใจของนักลงทุนในประเทศไทยได้ อันอาจสร้างความเสียหายต่อภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนี้แล้วการที่ลูกหนี้ต้องล้มละลายและต้องปิดกิจการลงยังส่งผลให้ต้องเลิกจ้างคนงาน ทำให้เกิดภาวะว่างงานอันเป็นปัญหาต่อสังคมมากขึ้น

เนื่องจากกระบวนการฟื้นฟูกิจการเป็นส่วนหนึ่งของระบบกฎหมายล้มละลาย ซึ่งแนวความคิดหลักของระบบกฎหมายล้มละลายคือ การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหมด ให้เกิดประโยชน์แก่ลูกหนี้มากที่สุด วิธีการที่ดีที่สุดในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้คือ การสร้างมาตรการที่จะจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหมดในลักษณะที่ทำเพื่อประโยชน์ร่วมกันและในคราวเดียวกัน (Collective Measure) เพื่อให้มีการจัดแบ่งทรัพย์สินอย่างเป็นธรรมและและคาดหมายได้ การฟื้นฟูกิจการจึงต้องมีมาตรการหรือกระบวนการที่ไปกระทบหรือระงับสิทธิบางอย่างของเจ้าหนี้ โดยเฉพาะสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันซึ่งถือเป็นเจ้าหนี้ที่มีสิทธิประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้มากกว่าเจ้าหนี้อื่น อีกทั้งมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มาก มาตรการหรือกระบวนการที่มีผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันนั้นจะมีตั้งแต่เริ่มการฟื้นฟูกิจการจนถึงจบกระบวนการโดยจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับนโยบายทางกฎหมายล้มละลายของแต่ละประเทศ แต่ทั้งนี้กฎหมายฟื้นฟูกิจการจะต้องยอมรับถึงสิทธิโดยพื้นฐานของเจ้าหนี้มีประกันที่จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันก่อนเจ้าหนี้อื่น เมื่อใดที่สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันจะต้องถูกทำให้เสื่อมลงก็ต้องเกิดจากความจำเป็นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการสำเร็จตาม

วัตถุประสงค์เท่านั้น และผลประโยชน์ของเจ้าหนี้มีประกันในทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันจะต้องได้รับความคุ้มครองอย่างเพียงพอด้วยเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายหรือการเสื่อมถอยลงของมูลค่าทรัพย์สินเป็นหลักประกัน

จากการศึกษากฎหมายฟื้นฟูกิจการของไทยตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 พบว่ากฎหมายฟื้นฟูกิจการของไทยมีบทบัญญัติในการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันไม่เพียงพอบางประการ กล่าวคือ มีการระงับหรือจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันตั้งแต่เริ่มกระบวนการ โดยเมื่อลูกหนี้เข้าฟื้นฟูกิจการจะมีมาตรการการพักบังคับชำระหนี้ ห้ามเจ้าหนี้มีประกันบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ซึ่งเจ้าหนี้มีประกันสามารถร้องขอให้มี ความคุ้มครองที่เพียงพอได้ แต่ในกรณีที่เกิดความล้มเหลวของความคุ้มครองที่เพียงพอ กฎหมายมิได้บัญญัติการชดเชยความเสียหายไว้ หรือในขั้นตอนการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ในการประชุมเจ้าหนี้ เพื่อพิจารณาและลงมติในแผนฟื้นฟูกิจการ กฎหมายมิได้บัญญัติค่านิยมคำว่า "หนี้มีประกัน" ไว้ว่าจะหมายถึงจำนวนหนี้ที่มีหลักทรัพย์เป็นประกันอย่างแท้จริงหรือจะพิจารณาเพียงว่าหนี้รายนั้นมี การให้ประกันกันไว้หรือไม่ ทำให้เกิดปัญหาในการจัดกลุ่มเจ้าหนี้มีประกัน อันอาจทำให้เจ้าหนี้มี ประกันบางรายต้องเสียเปรียบได้ นอกจากนี้แล้ว ในการพิจารณาเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ ของศาลยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่ให้ศาลพิจารณาว่าแผนฟื้นฟูกิจการได้ให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้า หนี้มีประกันอย่างเพียงพอหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เจ้าหนี้มีประกันไม่ให้ความร่วมมือใน การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ อันมีผลทำให้การฟื้นฟูกิจการอาจไม่ประสบความสำเร็จและลูกหนี้ ต้องล้มละลายในที่สุด ซึ่งไม่เป็นผลดีกับทั้งตัวลูกหนี้เอง เจ้าหนี้ทั้งหลาย และสังคมส่วนรวม จึง จำเป็นต้องทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ มีประกันที่ได้รับผลกระทบจากการฟื้นฟูกิจการให้เหมาะสมต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

กระบวนการฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ยังมีบท บัญญัติในการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันไม่เพียงพอ ซึ่งอาจทำให้เจ้าหนี้มีประกันต้องได้รับ ความเสียหายและอาจไม่ให้ความร่วมมือในการฟื้นฟูกิจการ ดังนั้นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ ของกฎหมายให้มีความชัดเจนและสามารถคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันได้อย่างเพียงพอจะ สามารถป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงให้ความคุ้มครองและเยียวยาความเสียหายที่เจ้าหนี้มี ประกันจะได้รับผลกระทบจากการฟื้นฟูกิจการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด กระบวนการของกฎหมายรวมทั้งผลกระทบที่มีต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่ มีประกันในการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้
2. วิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าหน้าที่มีประกันในการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้
3. เสนอทางออกหรือแนวทางแก้ไขเพื่อก่อให้เกิดความคุ้มครองแก่สิทธิของเจ้าหน้าที่มีประกันในการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ที่เหมาะสม และแก้ไขกฎหมายอันเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าหน้าที่มีประกันในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในส่วนที่ยังไม่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความชัดเจนต่อไป

ขอบเขตและวิธีการวิจัย

การศึกษาถึงสิทธิของเจ้าหน้าที่มีประกันในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในการวิจัยนี้ จะศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของกฎหมายหลักประกัน ความหมายและลักษณะของเจ้าหน้าที่มีประกัน ตลอดจนหลักการและมาตรการของกฎหมายฟื้นฟูกิจการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของเจ้าหน้าที่มีประกัน โดยได้ศึกษากฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการภายใต้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาอังกฤษ แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศไทยตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 โดยจะเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ศึกษาจากตัวบทกฎหมาย แนวคำพิพากษา บทความ และเอกสารทางวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. เพื่อทราบหลักการและแนวคิดของกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าหน้าที่มีประกันทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อทราบปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่มีประกันในการฟื้นฟูกิจการ
3. เพื่อปรับปรุงกฎหมายการฟื้นฟูกิจการของไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของเจ้าหน้าที่มีประกันในการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้